Vaasan yliopisto
UNIVERSITY OF VAASA

Vaasan yliopiston kuuleminen HE 209/2024 Sivistysvaliokunta 19.2.2025

Vararehtori Mika Grundström

Suomen Akatemiasta annetun lain muuttaminen HE 209/2024
Vaasan yliopiston lausunnon pääkohdat:

- **Tutkimusinfrastruktuurikomitea toimikunnaksi**: perusteltu esitys, pitkäjänteisyys kuitenkin turvattava.
- **Toimikuntien puheenjohtajien läsnäolo- ja puheoikeuden poistaminen:** vaara Suomen Akatemian ja koko tutkimuskentän yhteyden heikkenemisestä sekä tätä kautta Suomen tieteen yksipuolistumisesta. Yhteys tutkimuskenttään pitää olla tiivis.
- **Akatemiaprof. ja -tutkijoiden palkkaussäännösten kumoaminen:** perusteltu esitys, tutkijalähtöinen rahoitus kuitenkin turvattava edelleen.
- **Suomen Akatemia ja kansallinen turvallisuus:** tulee puhua nimenomaan tutkimuksen turvallisuudesta. Suomen Akatemialla ja yliopistoilla / tutkimusorganisaatioilla tulee olla selkeät toimintamallit ja kansallinen avoin ja yhteinen tukijärjestelmä riskien arvioinnin ja -hallinnan toteuttamiseksi.

Vaasan yliopisto
UNIVERSITY OF VAASA

Suomen Akatemian vuorovaikutuksen kaikkien yliopistojen kanssa on oltava tiivistä. Tieteen monipuolisuudesta on huolehdittava

- Suomen Akatemian hallintomallista ja hallituksen toimintamallista riippumatta vuorovaikutus kaikkien Suomen yliopistojen ja muiden tutkimusta tekevien organisaatioiden kanssa on oltava tiivistä.
- **Jos yhteys heikko, on vaarana, että tieteen perusta kapeutuu ja rahoitus kasautuu tieteenalakohtaisesti ja maantieteellisesti.**

- Suomen Akatemian ohjaus on lisännyt käytäntöä, jossa uudet rahoitushaut ja -instrumentit yhä enenevässä määrin kiinnitetään aiempiin rahoituksiin.
- Lippulaivat, huippuyksiköt ja niihin suoraan kiinnitetty tohtoripilotti johtavat rahoituksen kasautumiseen sekä tieteenalakohtaisesti että maantieteellisesti.
- **Rahoituksen kiinnittämistä aiempiin rahoituksiin tulee rajata, jotta Suomen tieteen huoltovarmuus säilyy ja tutkimuksen perusta säilyy monipuolisena.**

Rahoituksen kasautuminen yksipuolistaa tiedettä

Lippulaivat, huippuyksiköt ja niihin kiinnitetyt tohtoripilotit kasaavat Suomeen tieteen rahoituksen jo tällä hetkellä liian harvoihin teemoihin

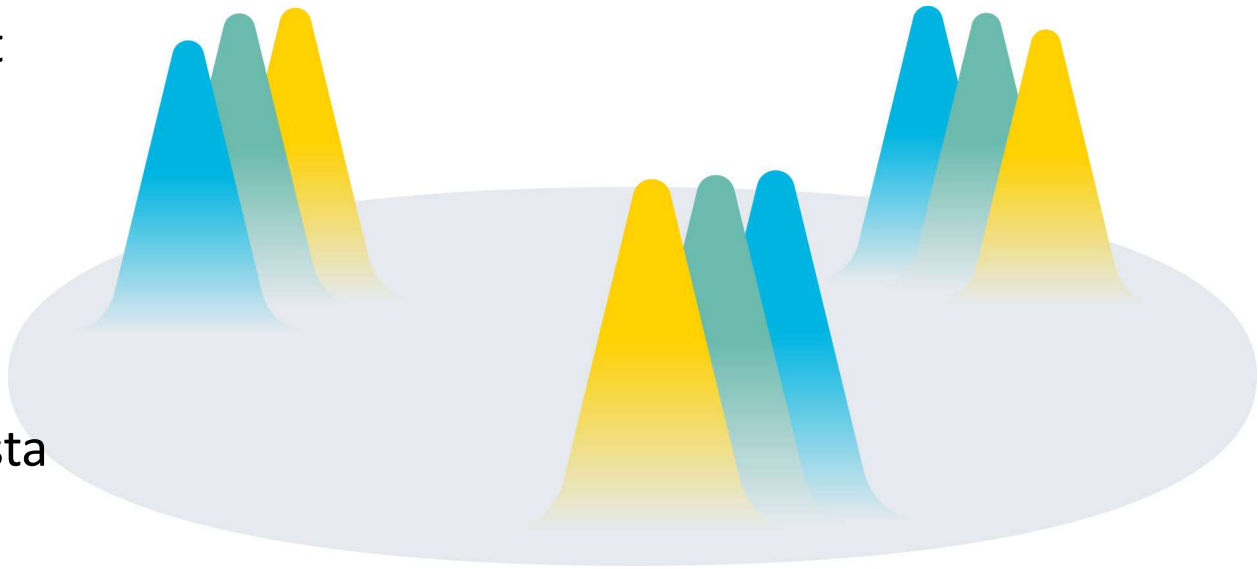

Vaarana on voimakas tieteen yksipuolistuminen, tieteen perusta

Rahoituksen kiinnittämistä aiempiin instrumentteihin tulee rajata.

Vaasan yliopisto
UNIVERSITY OF VAASA

Kohti tutkimusrahoituksen parempaa vipuvaikutusta

Suomen Akatemian tutkimusrahoituksen tulee mahdollistaa erityisesti sellaista uutta monitieteistä tutkimusta, jonka talousvaikutus on nopea, ja jolla on vaikutusta puhtaalle siirtymälle ja kasvulle.

Rahoitusta ei tule kiinnittää suoraan aiempiin rahoitusinstrumentteihin.

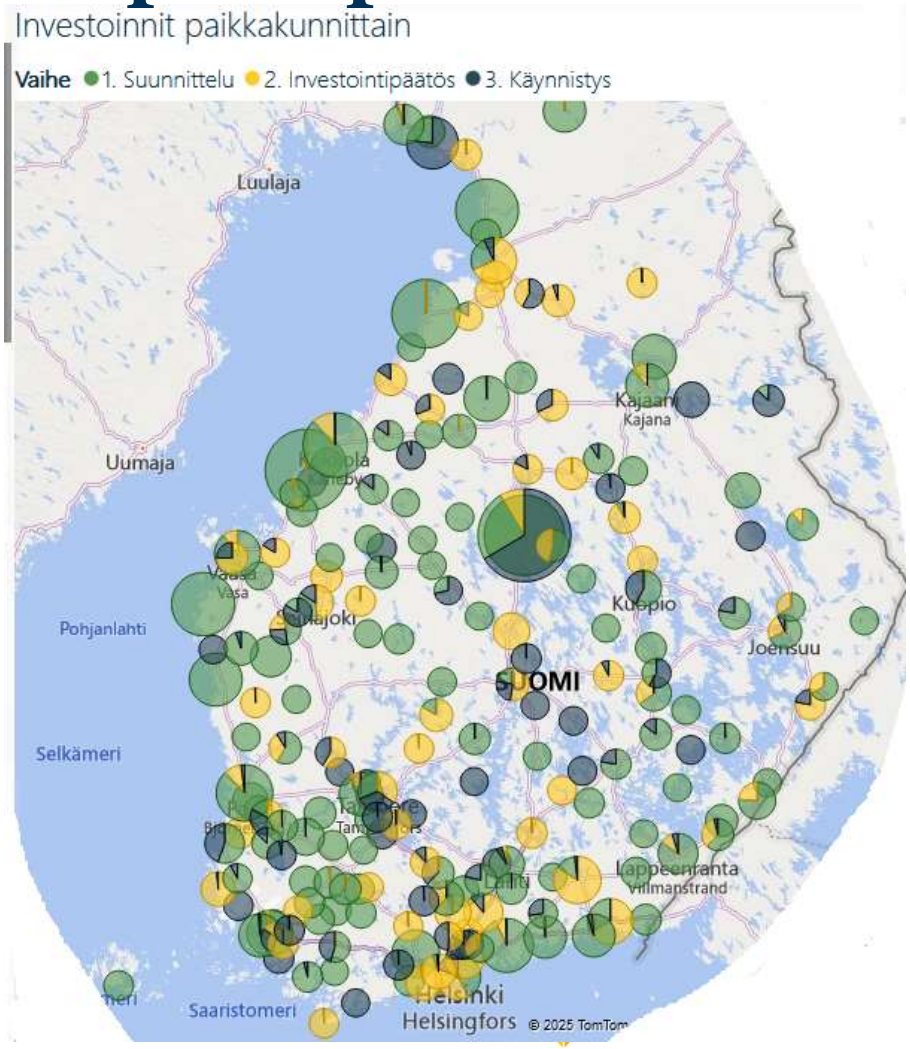

Kuvio: Vihreät investoinnit paikkakunnittain, lähde: EK

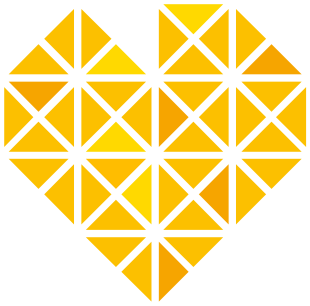

Vaasan yliopisto

UNIVERSITY OF VAASA